

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/22/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717205963
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8717205963.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: I.. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/XX, U., proti žalovanej: L.. B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. sv. V. XXXX/XXX, U., právne zastúpená: JUDr. Miroslav Katunský, advokát Advokátskej kancelárie JUDr. Katunský, JUDr. Kuzma a spol., so sídlom Floriánska 16, Košice, o vydanie bezdôvodného obohatenia 120.000,- eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Poprad sp.zn. 17C/25/2017-209 zo dňa 29.09.2020, takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok.

II. Žalovanej sa vo vzťahu k žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovaná má voči žalobcovi nárok na 100% náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že žalobca žiadal žalobou doručenou súdu dňa 16.05.2017 aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 120.000,- eur s 5 %-ným ročným úrokom z omeškania od 20.04.2017 do zaplatenia a na náhradu trov konania. Uplatňovaný nárok odôvodnil tým, že s L.. L. I., zomrelým dňa XX.XX.XXXX bol v blízkom priateľskom vzťahu viac ako 12 rokov pred jeho smrťou. Na základe vzájomnej dohody s nebohým L.. L. I. zabezpečoval žalobca v prospech neho služby v súvislosti s projektom týkajúcim sa nehnuteľností v k. ú. R. C.. Na základe vzájomnej dohody sa zaviazal L.. L. I. uhradiť po ukončení projektu - po predaji nehnuteľností - v prospech žalobcu podiel zo zisku, ktorý mu po tom, čo bola uhradená kupujúcim kúpna cena za tieto predané pozemky (nehnuteľnosti) aj skutočne uhradil formou darovacej zmluvy vo výške 275.000,- eur v mesiaci máj 2015. Po vzájomnej dohode vzhľadom na skutočnosť, že nebohý L. I. mal záujem finančné prostriedky získané predajom nehnuteľností v Dunajskej Lužnej zhodnotiť v podielových fondoch, poskytol mu žalobca na základe ústnej dohody sumu 230.000,- eur v hotovosti niekedy v mesiaci jún 2015, pričom sa dohodli, že túto sumu mu L.. L. I. zhodnotí počas dvoch rokov. Avšak dňa XX.XX.XXXX L. I. zomrel. Uvedenú skutočnosť zistil žalobca, ktorý, keď sa s L.. L. I. viac dní nemohol spojiť, tak s obavou v tejto súvislosti oslovil žalovanú, a keď prišli spolu do rodinného domu L.. L. I., od ktorého mala žalovaná kľúče, tak zistili, že tento je mŕtvy. Žalobca mal bezprostredne potom okrem iného oznámiť žalovanej, že jej brat vlastní majetok v hodnote cca 1.500.000,- eur a oznámiť jej tiež, že mu poskytol z dôvodu zhodnotenia sumu 230.000,- eur. Žalovaná sa nato ústne mala zaviazat

predmetnú sumu - dlh žalobcovi vrátiť, zároveň ho aj neskôr požiadala, aby ju zastupoval v dedičskom konaní po nebohom bratovi. Keď malo dôjsť k vyplateniu sumy 230.000,- eur, žalovaná z neznámych príčin začala tvrdiť, že vráti za brata len sumu 200.000,- eur. Následne mala zas uviesť, že vráti už len sumu 160.000,- eur. V konečnom dôsledku potom žalovaná žalobcovi 23.02.2017 poukázala na jeho účet v jeho prítomnosti sumu 90.000,- eur a mimo týchto, na účet prevedených finančných prostriedkov odovzdala žalobcovi sumu ešte 20.000,- eur v hotovosti. Zvyšnú časť vo výške 120.000,- eur ale už odmietla vyplatiť. Preto sa tohto svojho nároku na vrátenie tejto sumy domáha od žalovanej podanou žalobou na vydanie, ako jej bezdôvodné obohatenie, žalovaná je totiž výlučným dedičom po nebohom L. I., a pretože zdedila dedičstvo minimálne v hodnote 1.200.000,- eur, jej dedičstvo prevyšuje žalovanú sumu. Je povinná mu žalovanú sumu vydať, lebo sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila.

3. Čo sa týka právneho posúdenia, súd mal za to, že právny dôvod žaloby ale naplnený nebol, z tvrdenia žalobcu vyplývalo, že malo dôjsť k súkromnoprávnemu vzťahu, následkom ktorého mal údajne odovzdať nebohému L.. I. peniaze na dva roky, a ten ich mal zhodnotiť (úrokom). Podľa § 451 a nasl. OZ „Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám.

4. O bezdôvodné obohatenia ide práve v tom prípade, keď sa vznik obohatenia viaže na to, že na takéto obohatenie nie je právny dôvod, žiadna zmluva, resp. dohoda, alebo zákonné ustanovenie, čiže ide o obohatenie neoprávnené a pre jeho vznik resp. pre vznik zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie nie je nevyhnutné, aby k tomuto obohateniu došlo úmyselne alebo nejakým protiprávnym úkonom, aj keď to nie je vylúčené. Je totiž neprípustné, aby sa niekto obohacoval na úkor druhého bez toho, aby na to mal nejaký právny dôvod, preto je nevyhnutné, aby ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, musel obohatenie vydať.

5. Je evidentné, že v popisovanom vzťahu medzi žalobcom a nebohým L.. I., na základe toho, čo sám žalobca uvádza, nešlo o žiadnu takú skutočnosť, ktorú by bolo možné posúdiť ako bezdôvodné obohatenie. Súd preto zvažoval zamietnutie žaloby aj z tohto dôvodu, avšak dospel k záveru, že súd by mal rešpektovať predmet konania vymedzený žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmetom sporu vymedzený v žalobnom návrhu (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/219/2007, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Cdo/179/2018, uznesenie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 122/2012-47), avšak z obsahu žaloby a podaní žalobcu jednoznačne vyplýva, že žalobca skutkový základ, a to poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 120.000,- eur (resp. 230.000,- eur) formou úkonu podobného pôžičke a povinnosť žalovanej uvedené finančné prostriedky vrátiť, nenechal, skutkový základ dostatočne vymedzil, teda nie je možné konštatovať, že by súd konal voči žalovanému pre plnenie z iného skutkového základu, než aký bol vymedzený v žalobnom návrhu. Žalobca od počiatku tvrdil spôsob, akým došlo k odovzdaniu finančných prostriedkov právnenému predchodcu žalovanej, ako aj okolnosti, na základe ktorých sa domáhal ich vrátenia, teda od počiatku žalobca uviedol rozhodujúce skutočnosti, z ktorých možno bolo možné vyvodiť po tom, ako nebola preukázaná existencia vzniku bezdôvodného obohatenia, existenciu súkromnoprávného vzťahu podobného pôžičke. Žalobcom vymedzené skutkové okolnosti uvedené v žalobe boli dostatočné i pre posúdenie nielen nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale aj zaplata plnenia na základe takého úkonu, preto okresný súd povinný na podklade takých relevantných skutkových zistení tvrdných a preukazovaných žalobcom a v súlade so zásadou iura novit curia posudzoval, či je žalovaná povinná vrátiť sumu 120.000,- eur žalobcovi titulom ústne uzavretej zmluvy o pôžičke, či inej obdobnej zmluvy, alebo či sa na jeho úkor bezdôvodne obohatila, ako tvrdil v žalobe. Bolo by prejavom prílišného formalizmu, ak by sa súd nezaoberal otázkou, či uplatňovaný nárok nie je dôvodný nielen z titulu bezdôvodného obohatenia, ale aj z iného dôvodu, ak sú popísané skutočnosti zhruba rovnaké. (Analogicky 4 Cdo 13/2009).

6. Súd prvej inštancie tak zastáva rovnaký názor, ako je prezentovaný vyššie a to, že strany konania nie sú povinné uplatnený nárok ani obranu proti nemu právne kvalifikovať, pretože právna kvalifikácia je vecou súdu. Musia ale uviesť rozhodné skutočnosti, ktoré umožnia súdu, aby uplatnený nárok alebo obranu proti nemu právne kvalifikoval. Súd tak skúma, či tvrdené skutočnosti možno podriaďiť pod hypotézu niektorej právnej normy tak, aby z dispozície tejto právnej normy bolo možné vyvodiť plnenie. Ak strana uvedie rozhodujúce skutočnosti, z ktorých vyvodzuje tvrdený nárok, ale s týmito skutočnosťami

spája nesprávne právne následky, nie je súd viazaný právnym názorom strany sporu a je povinný posúdiť vec podľa tých právnych noriem, ktoré na tvrdený a súdom zistený skutkový stav dopadajú. Súd teda nie je viazaný právnou kvalifikáciou, ale len skutkovým vymedzením v žalobe a musí si vyriešiť aj prípadnú konkurenciu (súbeh) právnych nárokov a spomedzi viacerých vybrať správnu právnu normu.

7. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal aj na ustálenú súdnu prax, napr. na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/385/2012 zo dňa 06.02.2013, v ktorom dovolací súd uviedol, že „ak súd rozhoduje o peňažnom plnení, ktoré vychádza zo skutkových tvrdení, ktoré umožňujú posúdiť nárok po právnej stránke aj podľa iných noriem, ako je žalobcom navrhované, je povinnosťou súdu uplatnený nárok takto posúdiť bez ohľadu na to, či v žalobe právny dôvod požadovaného plnenia je alebo nie je uvedený, alebo je uvedený nesprávne“. Napokon v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4MCdo/15/2010 zo dňa 27. júla 2011 dovolací súd uzavrel, že „nie je porušením zásady viazanosti súdu petitom, ak súd inak právne kvalifikuje skutok, ktorý bol predmetom konania. Právna kvalifikácia je vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia, preto ani právna kvalifikácia nie je obligatórnou náležitosťou žaloby.“

8. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie NS ČR sp.zn. 25 Cdo 643/2000 zo dňa 23.01.2002, ako aj na rozhodnutie NS ČR zo dňa 11.12.2009 pod sp.zn. 21 Cdo 4520/2007, v zmysle ktorého súd dospel k záveru: „Ak je žalobou uplatnený nárok na peňažné plnenie vychádzajúci zo skutkových tvrdení, že bolo poskytnuté na základe zmluvy o pôžičke a žalovaný nevráti pôžičku v lehote splatnosti, avšak podľa názoru súdu nie je preukázaná existencia zmluvy o pôžičke a iný dôvod pôžičky nie je tvrdený, nie je zmenou skutkového stavu vymedzeného v žalobe, ak súd posúdi nárok žalobcu na zaplatenie požadovanej sumy podľa hmotno-právnych noriem upravujúcich nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia“. To platí samozrejme aj opačne.

9. Ak žalovaná popierala skutkový a právny dôvod poskytnutia finančných prostriedkov titulom pôžičky, uvedené neznamena, že jej boli poskytnuté a priori z iného právneho dôvodu, ak ani tento iný právny dôvod v konaní preukázaný nebol.

10. Zistený skutkový stav a vyvodený právny záver týkajúci sa neunesenia dôkazného bremena o existencii zmluvy o pôžičke uzatvorenej v ústnej forme či podobného úkonu medzi stranami sporu musel viesť súd prvej inštancie k zamietnutiu žaloby. Je tomu tak z dôvodu, podľa ktorého jednou zo základných zásad civilného sporového konania je zásada dispozičná, spočívajúca v tom, že procesná iniciatíva patrí stranám sporu. Súd, až na prípady uvedené v § 23 CMP, nezačína konanie z vlastnej iniciatívy, ale na základe žaloby podľa § 131 a nasl. CSP. Podanou žalobou je súd viazaný. Žaloba popri všeobecných náležitostiach musí obsahovať osobitné náležitosti podania, uvedené v § 132 ods. 1 CSP, teda označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

11. Ak žalobca svoju žalobu na plnenie podľa § 137 písm. a) CSP založil na opise rozhodujúcich skutočností o existencii zmluvy o pôžičke uzatvorenej v ústnej forme medzi stranami sporu, dôsledkom nepreukázania takto vymedzených skutočností v konaní za prípadnej absencie návrhu žalobcu na zmenu žaloby, mohlo dôjsť k zamietnutiu žaloby ako nedôvodnej už skôr. Ak súd vychádza pri viazanosti podanou žalobou zo skutočností tvrdených žalobcom a pokiaľ tento opiera svoje žalobou uplatnené nároky o zmluvu o pôžičke či podobný úkon v uzatvorenej v ústnej forme, ktorej existencia sa v konaní nepreukázala, potom bolo nutné už bez ďalšej procesnej aktivity žalobcu súdom neúčelne viesť ďalej konanie a to aj s prihliadnutím na zásadu hospodárnosti podľa čl. 17 CSP mimo okruhu žalobcom tvrdených rozhodných skutočností (napr. aj Krajský súd Trenčín 5Co/94/2018).

12. Z výsledkov vykonaného dokazovania, zo žaloby, vyjadrení strán sporu, právneho zástupcu žalovanej, z kúpnych zmlúv, z pripojené dedičského spisu 13D/63/2016, z výpovede svedkov T. a R., z darovacej zmluvy, z čestného prehlásenia svedka T., z bankových výpisov, z pokusu o zmier, ako aj z ďalších listinných dôkazov v spise mal totiž súd preukázané, že skutočne žalobca dôvod poskytnutia peňazí nebohému L.. I. počas konania menil, resp. v iných listinách uvádzal skutočnosti iné, ako v samotnom konaní pred súdom. Každopádne súd musí uviesť, že z podanej žaloby vôbec nevyplýva, že by malo ísť o nejakú pôžičku, slovo pôžička sa v súvislosti s L.. I. v nej vôbec neuvádza, a z popisu uvedom v žalobe má súd za to, akoby žalobca mal zveriť L.. I. práve väčšinu zo svojej odmeny (daru) na zhodnotenie vo finančných fondoch, malo ísť o tie prostriedky za predaj spomínaných nehnuteľností.

Z popísaných skutočností tak, ako uvádza žaloba, má súd skôr za to, že išlo v takom konaní o komisionársku zmluvu podľa 577 Obchodného zákonníka (nevyklučuje to, že ide o fyzické osoby), či skôr príkaznú zmluvu v zmysle § 724 Občianskeho zákonníka, alebo mix týchto zmlúv, ako nepomenovanej zmluvy, a nie zmluvu o pôžičke podľa § 657 - 658 Občianskeho zákonníka. Nakoniec po dvoch rokoch zhodnocovania vo fondoch žalobcovi mal nebohý údajne zhodnotenú sumu vydať. V tejto súvislosti však nijako presvedčivo žalobca nezdôvodnil, prečo chcel tieto jeho prostriedky zhodnotiť nebohý na svoje meno a na svoj účet, ale hlavne to, prečo o tom nespísali žiaden vierohodný doklad. Súd musí dať za pravdu žalovanej, že pri darovacej zmluve, ktorá v takom prípade rovnako nevyžaduje písomnú formu, bol tento právny úkon nielen písomný, pričom dokonca žalobca zrejme vyžadoval aj overenie podpisu darcu, pretože táto zmluva obsahuje overený podpis nebohého L.. I.. Pri tejto forme úkonu súd vyvodzuje, že overenie podpisu je na prospech výlučne obdarovanému, nie darcovi. Z hľadiska darcu overenie nemá žiaden význam. Preto je pre súd nepochopiteľné, že pri tak obrovskej finančnej čiastke v hotovosti sa neuzatvorila žiadna písomná zmluva, ba ani sa nevydal žiaden jednoduchý príjmový doklad, dokonca žalobca ani nevie, v ktorý presný deň mal túto sumu údajne poskytnúť nebohému. Pri takých vysokých čiastkach a pri takom veku účastníkov zmluvy je takýto postup skutočne neobvyklý.

13. V tejto súvislosti súd posudzoval aj možnosť tohto úkonu a pravdivosť tvrdení uvádzaných v žalobe, pričom musí poukázať na to, že cca 3 týždne pred týmto údajným poskytnutím peňazí nebohému, samotnému nebohému prišla na jeho účet zrejme vedený v A., a.s. za predané pozemky v Nových Košariskách - Dunajská Lužná suma 800.000,- eur, čo uvádzal sám žalobca a nikto to nespochybnil. Z tohto vyplýva, že nebohý cca tri týždne pred údajným poskytnutím peňazí od žalobcu mal mať na účte minimálne 525.000,- eur, po odrátaní daru žalobcovi, pričom mal aj iné úspory v tom čase, ako to vyplýva z dedičského konania. A nakoniec sám žalobca uvádza, a viac krát to zdôraznil, že v čase smrti mal nebohý, čo bolo len rok nato, u seba doma hotovosť cca 700.000,- eur (400.000,- eur v dome a 300.000,- eur zakopané v záhrade). Je teda evidentné, že obdobnú hotovosť musel mať už aj v čase, keď mu mal žalobca peniaze poskytnúť. Pri normálnom priebehu zubárskej praxe predsa nemohol za rok zarobiť v hotovosti 700.000,- eur. Sám žalobca teda potvrdil, že nebohý tieto peniaze od neho ani nepotreboval.

14. Nakoniec uvádzaný dôvod sa nepreukázal, súd starostlivo skúmal dedičský spis, pričom zistil, že v rozhodnom období nebohý nevkladal žiadne také finančné prostriedky, resp. ani v takej výške, do žiadnych fondov. Teda dôvod, že L.. I. mal investovať v júni 2015 čiastku presahujúcu 230.000,- eur (žalobca totiž tvrdil že L.. I. potreboval vysokú sumu na investíciu, aby bol výnos vyšší, a teda ako rozumel súd z tvrdení žalobcu, nebohý mal svoju zamýšľanú investovanú sumu do fondov navýšiť o sumu od žalobcu, a tým dosiahnuť vyššie navýšenie zisku) preukázaný nebol, ani obdobnej sumy. Z listín zadovážených v dedičskom konaní sa takýto postup nebohého nepreukázal, ani z nich nevyplýva, takže táto domnienka nie je súdom akceptovateľná, a to aj pre ďalší postup žalobcu a skutočností, ktoré v konaní uvádzal.

15. K tomuto súd prvej inštancie ešte uviedol, že pri tejto prvotnej verzii uvádzanej žalobcom v žalobe stačilo ako dôkaz predložiť výpis z účtu, na ktorý mu boli zaslané peniaze titulom daru od nebohého L.. I. a následným pohybom na účte v rozhodnom čase, teda do jedného mesiaca, keďže žalobca pôvodne tvrdil v žalobe, že nebohému poskytol prostriedky na zhodnotenie práve tie, ktoré pochádzali z predmetného daru. Ak by bol z daného účtu realizovaný výber v predmetnom čase vo výške 230.000,- eur, súd by potom musel vyhodnotiť tento dôkaz v uvádzaných súvislostiach a vyvodiť z toho príslušné závery. Avšak žalobca napriek výzvam žalovanej počas celého konania tento dôkaz nepredložil a ani napriek dvojnásobnej výzve súdu žiadne iné dôkazy nenavrhol. Keďže civilný proces je založený aj na zásadách kontradiktórnosti a koncentrácie konania, súd ex offio túto pasivitu žalobcu nahradiť nemohol a musí ju vyhodnotiť v jeho neprospech. zrejme existoval dôvod, prečo tak žalobca za dva roky neurobil.

16. Avšak napriek už uvedenému, v prílohe žaloby žalobca pripojil výzvu na zmier adresovanú žalovanej zo dňa 11.04.2017, v ktorej naozaj uvádza, že peniaze, ktoré požaduje, sú dlhom za práce, ktoré vykonal vo vzťahu k predaju nehnuteľností vo vlastníctve nebohého, ktorý mu nevyplatil odmenu. Nakoniec túto konštrukciu aj sám potvrdil na pojednávaní, kde uviedol, že ak by tie práce či služby vykonával oficiálne, suma, ktorú žaluje, by nebola taká, ale bol aby mnohonásobne vyššia. Aj z tohto súd usudzuje, že dôvod údajného dlhu zrejme nespočíva v údajnom investovaní zarobených peňazí do fondov, ale v nevyplatení odmeny za predmetné služby. Žalobca neskôr vo svojich tvrdeniach zas uvádzal, že predmetná odmena je v poriadku, a že bola riadne vyplatená, avšak aj to odporuje jeho iným tvrdeniam, že zarobenú sumu si mal s nebohým rozdeliť na polovicu, ako sa priateľsky dohodli. Z toho teda vyplýva, že nebohý mu

mal vyplatiť 400.000,- eur, a potom naozaj suma 120.000,- eur, po už existujúcej úhrade predstavuje takmer chýbajúci rozdiel. Sú ale aj ďalšie zásadné pochybnosti o vzniku údajného dlhu, a to, že v ďalšom konaní, na rozdiel od žaloby, žalobca zmenil tak dôvod poskytnutia peňazí nielen na akúsi pôžičku, avšak zásadne zmenil aj tvrdenia o zdroji tejto hotovosti. Čo sa týka pôžičky, na pojednávaní (č.l. 50) jednoznačne zas uviedol, že peniaze L. I. požičal s tým, že mu vráti 250.000,- eur, avšak ten rozdiel 20.000,- eur (úrok) si v žalobe neuplatňuje, aby to nevyzeralo ako úžera. Toto je ďalší zásadný zvrät v tvrdeniach žalobcu, pretože z tohto tvrdenia plynie, že malo ísť o pôžičku so úročením o 20.000,- eur navyše. Avšak na č.l. 192 uvádzal, že nebohý mu mal vrátiť 230.000,- eur a úrok 10.000,- eur, čiže 240.000,- eur, čo ešte spochybnil tým, že keďže dedičky boli pôvodne štyri, žiadal od každej 80.000,- eur, to dvakrát zdôraznil. Súd tu preto uvádza, že 4 krát 80.000,- eur je 320.000,- eur a nuž na tom istom č.l., vyššie žalobca skutočne aj tvrdí, že nad mŕtvym telom L.. I. skutočne jej nechcel povedať, že nebohý mu dlhuje 320.000,- eur /!!!!/. Tým zas aj poprel ním skôr uvedené tvrdenie, že žalovanej to o dlhu /ale zas v inej výške/ povedal hneď po nájdení tela. Takáto zmena nastala aj ohľadom zdroja peňazí, keď žalobca počas konania začal tvrdiť, že tie peniaze, ktoré nebohému už ale požičal, pochádzali nie z uvedeného daru, ale z jeho iných úspor, ktoré držal v hotovosti a podľa všetkého mali byť z predaja nedokončenej stavby, ktorú predal so spoluvlastníkom ešte v roku 1992 za 11.700.000,- Kčs. Dôvod zmeny v konaní nijako nevysvetlil, ale predložil o tom sám dôkaz kúpnu zmluvou. Súd však musí pochybovať vzhľadom na svoje empirické skúsenosti a poznanie reálneho života, že by po 23 rokoch túto sumu stále neporušenú držal u seba doma. A to o to viac, že v konaní uviedol, že preto nechcel investovať do fondov sám, lebo prišiel v BMG Invest o 5.000.000,- Sk. Teda sám uviedol, že o skoro polovicu z takto získanej kúpnej ceny prišiel z dôvodu krachu BMG Invest. Súd tiež prihliadol na to, že v rozhodnom čase bol žalobca ženatý a mal teda so svojou manželkou L. B. bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, čo nakoniec vyplýva aj z ďalšej zmluvy z roku 1995, ktorú súd získal z katastra, kde spolu s manželkou za 3.000.000,- Sk predali rodinný dom. Teda príjmy počas manželstva boli príjmami patriacimi do BSM, nielen do výlučného vlastníctva žalobcu. Čo sa týka príjmu 3.000.000,- Sk za predaj domu, keďže v konaní uvádzal, že má rodinný dom, v ktorom aj údajne odovzdal peniaze nebohému, tak súd má za to, že uvedené peniaze musel potom investovať do kúpy a rekonštrukcie tohto domu (práve svedok mu mal niekoľko mesiacov pracovať na stavebných úpravách jeho domu), kde teraz býva. Tieto peniaze mali byť podľa zmlúv zaslané na účty v bankách, a teda žalobca mohol preukázať históriu pohybu peňazí na daných účtoch po ich nadobudnutí, čo ale neurobil.

17. Súd prvej inštancie poukázal na posledné vyjadrenie žalovanej z 12.02.2020, ktorá presne popísala, že a ako žalobca menil zdroj údajnej pôžičky, či poskytnutia peňazí, ako aj dôvod ich poskytnutia, s čím sa súd v podstate stotožňuje. Súd sa zaoberal aj okolnosťami ohľadne údajného odovzdávania peňazí v kontexte s výpoveďou svedka T. a samotného žalobcu, kde musí poukázať na rozpory medzi ich výpoveďami ohľadom miesta odovzdávania peňazí, pretože žalobca tvrdil, že peniaze odovzdával v garáži alebo na balkóne pod stolom, pričom súdu tento spôsob odovzdávania v rodinnom dome, teda v súkromí pripadá ako nepravdepodobný. Naproti tomu svedok T. uviedol, že to malo byť vonku na terase, asi 4 metre od neho, kde robil chodník, peniaze mali byť v rukách, bez „obálky“. Žalobca tiež tvrdil, že boli v bankovom sáčku a malo ísť o rôzne bankovky. Tu súd konštatuje svoju pochybnosť, že suma 230.000,- eur v rôznych bankovkách (500,- eur, 200,- eur, 100,- eur) vojde do jedného bankového sáčku. Svedok T. pána, ktorý si prišiel pre peniaze nepoznal, ale žalobca mu povedal, že mu cez zimu urobí zuby. Takže svedok nevedel, kto bol tou osobou, avšak je zaujímavé, že v čestnom prehlásení (č.l. 12) uvádza, že bol pri tom, ako žalobca odovzdával peniaze práve identifikovanému L.. L. I., a to aj so súhlasom L.. L. I.. Takáto skutočnosť ale z výpovede svedka na pojednávaní vôbec nevyplývala, a teda vyslovene ide o účelové čestné prehlásenie. Tak to súd vyhodnotil. Nakoniec on nebol prizvaný, ako tvrdil žalobca, k odovzdávaniu peňazí ako svedok, so súhlasom uvádzanej osoby, ktorá prišla pre peniaze, ale on len počúval popri práci, čo rozprávajú a bolo preňho drzé nakukovať na akt odovzdávania peňazí (tak to svedok vo výpovedi uvádza). A to, že pán mu urobí zuby, doslovne neznamená, že ide o zubára, môže ísť o dentistu, či zubného technika. Každopádne ide o svedka, ktorý je v dobrom vzťahu so žalobcom, ten ho niekoľko mesiacov zamestnával na svojom dome, a vzhľadom aj na to, čo čestne písomne vyhlásil (nepravdu), súd jeho výpovedi neuveril. Výpoveď svedka T. R., priateľa žalobcu, s ktorým sa navštevujú 2 - 3 krát týždenne, súd považuje za irelevantnú pre toto konanie, ten mal o údajnom odovzdaní peňazí žalobcom nebohému vedieť len z počutia, pri odovzdaní nebol, ani to netvrdil, aj keď tvrdí, že L.. I. od neho pýtal požičať sumu 230.000,- eur. Tomuto súd neuveril nielen preto, že svedok je nezamestnaný, ako vyplýva zo spisu, zrejme takou sumou ani nemohol disponovať, ale navyše, také výpovede, ako svedkov R. a T., musia byť v súlade a kontexte s ostatnými zadováženými dôkazmi, schopné súd presvedčiť a tieto výpovede takými nie sú. Súd ich vyhodnotil

ako snahu pomôcť svojmu priateľovi, žalobcovi. Rozporov v ich výpovediach, ako aj žalovaného je viac (napr. žalobca uvádzal v žalobe, že peniaze obdržal od nebohého v máji a už v júni mu poskytol peniaze, avšak na pojednávaní (č.l. 48) zas uvádzal, že to bolo po cca dvoch či troch mesiacoch, a že on ho oslovil s myšlienkou investície, na ktorú už on nemal prostriedky, že bol výlučný vlastník rozostavaných bytových stavieb, ktoré v roku 1992 predal, avšak podľa zmluvy bol len ich podielový spoluvlastník v podiele 1 a pod...), súd ale nepovažuje za potrebné každý rozpor podrobne vyhodnocovať, podstatné rozpory, majúce vplyv na rozhodnutie konštatoval. Avšak tieto rozpory majú zásadný vplyv na hodnotenie oprávnenosti, dôvodnosti, či vierohodnosti podanej žaloby.

18. Súd prvej inštancie zdôraznil, že tiež nerozumie zdôvodneniu žalobcu, prečo tento neuplatnil svoj údajný nárok v dedičskom konaní po nebohom L.. I. podľa § 158 a nasl. Civilného mimosporového poriadku. Podľa § 168 cit. zákona veriteľ je účastníkom konania o dedičstve v tam uvádzanom rozsahu, mal tiež povinnosť oznámiť svoju pohľadávku v dedičskom konaní, keďže o tom vedel. V tomto konaní by sa boli všetci poručiťeli dedičia k tejto pohľadávke vyjadrili a mohlo sa o jeho nároku konať, čo by samozrejme nevyučovalo neskoršie podanie žaloby. Toto by bol správny a zákonný postup.

19. V súvislosti s údajným poskytnutím peňazí v hotovosti poukázal na to, že v zmysle § 4 zákona č. 394/2012 Z.z. osoby, nepodnikatelia, môžu realizovať medzi sebou hotovostné platby len do výšky 15.000,- eur. Teda hotovostné platby prevyšujúce túto sumu sú tak v rozpore so zákonom, hoci v zmysle § 5 citovaného zákona porušením zákazu nie je dotknutá platnosť právneho úkonu. V nadväznosti na to vyvstáva otázka, že ak by aj naozaj došlo k poskytnutiu peňazí nebohému žalobcom, čo ale v konaní preukázané nebolo, či taký právny úkon, ktorý je v rozpore so zákonom, hoci mu špeciálna právna úprava zachováva platnosť (neplatí § 39 OZ) môže podliehať súdnej ochrane, teda či súd má poskytovať ochranu právnym úkonom, ktoré sú v rozpore so zákonom, či práve nejde o zneužitie práva (prevod cez účet, ako ukladá zákon, by špekulácie eliminoval), a či nie je nutné aplikovať Čl. 5 a Čl. 16 ods. 2 Základných princípov CSP. Nakoniec také konanie aj odporuje účelu zákona č. 297/2008 Z.z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu.

20. Žalobca stále tvrdil, že mal s nebohým blízky vzťah, boli ako bratia, avšak toto tvrdenie ničím nepreukázal. Uvádzal to len on, hoci práve týmto tvrdením odôvodňoval svoj postup, aj keď okolnosti darovacej zmluvy nasvedčujú o opaku. Aj samotná žalovaná, sestra nebohého, o tejto skutočnosti vyjadrila svoje pochybnosti. Ani toto svoje tvrdenie nepodporil dôkazmi.

21. Súdu pripadajú zvláštne aj okolnosti samotného aktu odovzdania peňazí popisované žalobcom v celom kontexte, a to tak, že išlo akoby o náhlu aktivitu, ktorá nestrpela odklad, aj to, že muselo ísť o peniaze v hotovosti (ktorú práve on mal doma), a pre ktorú dokonca sám nebohý prišiel, a táto hotovosť bola odovzdaná čo i len bez jednoduchého potvrdenia. Pri investovaní do fondov na taký postup súd nevidí dôvod, a v tejto súvislosti poukazuje na výpoveď žalobcu, ktorý na č.l. 50 uvádza, že peniaze neposkytol na účet žalobcu preto, lebo tieto potreboval v hotovosti (!) a banky nebohému nemohli v ten deň vydať sumu 230.000,- eur. A banka zásadne takú hotovosť neprijme. Z toho vyplýva, akoby nebohý potrebnými peniazmi naozaj disponoval, len ich nemohol vybrať hneď. Potom súd nevidí dôvod, prečo vlastne by si mal nebohý peniaze požičiavať, resp. ich vzápätí nevrátiť, keď nimi disponoval. Samozrejme tu súd reaguje len na jednu z verzii prezentovaných žalobcom. Súd musí uviesť, že celkové vyjadrenia žalobcu v prejednávanej veci sú zmätočné, nelogické a plné rozporov, a za takej situácie súd nemohol uveriť jeho tvrdeniam, nakoniec ani nevedel, ktorému z nich by mal uveriť.

22. Žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno podľa § 132 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého má strana sporu v prvom rade povinnosť tvrdenia, na ktorú nadväzuje a s ktorou súvisí povinnosť označiť dôkazy na preukázanie týchto tvrdení. Za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov. Neoznačenie dôkazov však nie je vadou konania. Nesplnenie povinnosti tvrdiť a preukazovať skutočnosti, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie vo veci samej, sú dôvodom pre zamietnutie žaloby po vecnom prejednaní veci.

23. Navrhovanie dôkazov súvisí s povinnosťou tvrdenia. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia strany. Zmyslom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, ktorom spočíva na strane. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. V kontradiktórnom súdnom konaní sa zodpovednosť strany za výsledok konania premieta do

dôkazného bremena a dôkaznej povinnosti, lebo závisí od zistení z navrhnutých a zistených dôkazov. Zmysel dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia práva na súdnu ochranu aj vtedy, keď sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad (neúspech v konaní) pričíta strane, na ktorej podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie významných skutočností.

24. Žalobca nepreukázal existenciu dohody o pôžičke či inej formy zmluvy, ako už skôr súd uviedol, o jej výške, o jej dočasnosti, so záväzkom žalovaného vrátiť. Neuniesol tak dôkazné bremeno. Z uvedeného dôvodu nebolo povinnosťou žalovaného preukázať opak nepreukázaného tvrdenia žalobcu, keď v takomto prípade neplatí zásada prenesenia dôkazného bremena na žalovanú. Vzhľadom na to, že žalobca nepreukázal uzavretie zmluvy o pôžičke so žalovanou, resp. jej právnym predchodcom, logicky pri nezmenených skutkových tvrdeniach nepreukázal, že ňou v prospech žalovanej, resp. jej právneho predchodcu údajne poukázané finančné prostriedky boli poskytnutím tvrdenej pôžičky (obdobne uznesenie NS SR z 28.02.2019 sp.zn. 6Cdo 5/2018) či inej zmluvy. Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu v celom rozsahu zamietol, keď tvrdený nárok žalobcu z ústne uzatvorenej zmluvy súd nemal preukázaný.

25. Súd prvej inštancie sa tak vlastne navyše zaoberal pravdivosťou tvrdení, ktoré boli súčasťou procesného útoku žalobcu, ktoré boli bez právneho významu (vo vzťahu k primárnemu vyhodnoteniu neunesenia dôkazného bremena žalobcom ako veriteľom).

26. Podľa § 657 OZ zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán predovšetkým určenie predmetu pôžičky a z obsahu zmluvy musí vyplývať i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo325/2009). Vykonaným dokazovaním v danej veci však preukázané odovzdanie peňazí právnemu predchodcovi žalovanej, ako dlžníkovi nebolo. Odovzdaním, sa prirodzene nemyslí len fyzické odovzdanie hotovosti dlžníkovi, ale aj bezhotovostný prevod na účet dlžníka, ako i prevod na účet tretej osoby, ako miesta, kam má byť prevedený predmet pôžičky, ak sa na tom zmluvné strany dohodnú. Poskytnutím bezhotovostného prevodu na účet dlžníka alebo tretej osoby je potom splnená podmienka odovzdania predmetu pôžičky dlžníkovi. Pri pôžičke peňazí ako vecí tieto nie sú dlžníkovi len zverené, ale sa stávajú jeho vlastníctvom.

27. Nemožno ani konštatovať, že strany konania uzavreli konkludentnou formou zmluvu o pôžičke. Právny úkon je prejavom vôle, s ktorým právny poriadok spája vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností účastníkov právneho vzťahu. Prejav vôle tvorí podstatu právneho úkonu, keďže vôľa je nenahraditeľným elementom (prvkom) prejavu vôle. Prejav je odrazom (vyjadrením) psychického vnútra človeka, rozpoznateľný v objektívnej realite. Aby sa vôľa mohla v objektívnej realite (navonok) uplatniť, musí byť vyjadrená tak, aby bola rozpoznateľná a uplatniteľná. Pokiaľ ide o prejav vôle výslovný (vyjadrený napr. slovom, písmom, kresbou a pod.) spravidla ľahšie možno v ňom identifikovať uvedené rozlišovacie znaky, charakterizujúce vôľu a jej obsahovú stránku. Zložitejšia situácia nastáva ak je prejav vôle uskutočnený mlčky (konkludentne) a v týchto prípadoch sa uplatňuje pravidlo, ktoré dovoľuje na ňu prihliadať, len pokiaľ (vzhľadom na všetky okolnosti) sú vylúčené akékoľvek pochybnosti o tom, že tu vôľa je a tiež i to, aká je táto vôľa (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 7MCdo 12/2011).

28. Napriek skutočnosti, že tento princíp nie je vyslovene upravený v slovenskom právnom poriadku, jeho význam pre právo je nepopierateľný. Aj pre tento spor má význam v tom, že žalobca deklarovanej postupom ľahkovážne pristupoval k svojim majetkovým právam, nebol starostlivý a opatrný a ak došlo k poskytnutiu peňazí, práve z tohto dôvodu mal vyhotoviť reálny doklad o transakcii či ju realizovať v súlade so zákonom (prevodom na účet), čo ľahkovážne ignoroval.

29. Z hľadiska vnútornej logiky veci a vzájomných súvislostí jednotlivých popisovaných udalostí nepovažoval súd skutkové tvrdenia žalobcu, či svedka za uveriteľné. V danom prípade ide zrejme podľa

názoru súdu o naučené konštrukcie, ktoré po čase je ťažko bez chýb opakovať, nejde ani o logický popis sledu relevantných udalostí, ktoré sa vzájomne dopĺňajú, a dávajú tak súdu ucelený obraz o skutočnostiach, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie vo veci samej. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že pokiaľ by malo ísť o akúkoľvek zmluvu, ktorou mali byť peniaze nebohému poskytnuté, podľa súdu k žiadnej takej zmluve nedošlo, a nedošlo k reálnemu odovzdaniu peňazí nebohému. Rovnako tak žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadom existencie tvrdených skutočností.

30. Preto súd prvej inštancie mal za to, že správne zákonne a spravodlivo rozhodol keď zamietol žalobu z dôvodu nepreukázania žalobcom tvrdeného skutkového stavu. o trovách konania rozhodol podľa § 255 CSP.

31. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý navrhol odvolaciemu súdu aby napadnutý rozsudok zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

32. Podľa rozsudku súdu nemal dostatočne preukázať uzavretie zmluvy o pôžičke s neb. L. I. a dôvod poskytnutia peňazí som vraj stále menil. Uvedené však nie je pravdou, ja od počiatku predsa tvrdil, že peniaze mu odovzdal v júni 2015 v hotovosti s tým, že ich zhodnotí a po 2 rokoch vráti aj so zhodnotením. Nikdy predsa netvrdil, že nebohý nevyplatil odmenu či podiel z predaja pozemkov v Dunajskej Lužnej a sám do spisu doložil darovaciu zmluvu zo dňa 28.05.2015 a doklad svedčiaci o tom, že k prevodu tejto sumy došlo dňa 13.05.2015. Je pravdou, že v predžalobnej výzve poukázal na peniaze za odpredaj pozemkov, avšak v tom čase nepredvídal, že vec skončí na súde a necítil potrebu žalovanej bližšie popisovať skutkové okolnosti a dôvody prevodu peňazí. Toto bol pritom 1 z opakovaných argumentov žalovanej, ktoré prevzal aj súd v napadnutom rozsudku (bod 61. odôvodnenia). Podobne tak súd urobil aj vo vzťahu k tomu, či mal alebo nemal prostriedky, ktoré by žalovanému takto mohol poskytnúť. V konaní tvrdil, že mal príjmy, napr. okrem iného aj z predaja nehnuteľností, s ktorými ďalej rôzne disponoval a zhodnocoval. Nebolo však predmetom sporu skúmanie jeho majetkových pomerov, ani toho, kde, ako, koľko peňazí mal uložených a ako s nimi nakladal. Zastáva názor, že toto dokazovanie šlo absolútne mimo rámca predmetného konania a nemá vedomosť o tom, že by súdy v iných konaniach pri pôžičke (alebo bezdôvodnom obohatení alebo inom súkromnom záväzkovom vzťahu) zisťovali, či veriteľ mal prostriedky, odkiaľ ich mal, kde ich mal uložené a čo s nimi robil predtým, keď ich poskytol dlžníkovi. Súd sa mal predsa zaoberať tým, či peniaze v tvrdenej sume poskytol v danom období L.. I. a či ich tento vrátil. Pokiaľ došlo k nezrovnalostiam pri uvádzaní rokov prevodov nehnuteľností a obdržaných súm, poukázal na to, že išlo predsa o udalosti spred takmer 25-30 rokov a presné sumy ani roky si skrátka nepamätá a pochybuje, že by si po takom značnom časovom odstupe ktokoľvek bez zaváhania tieto údaje pamätal. Okrem uvedeného považuje za úplne nevhodné, keď súd riešil a vyjadroval sa dokonca k jeho BSM - súd nevie a v danom konaní ani nepotreboval vedieť, ako hospodári či nehospodári s manželkou a čo so získanými prostriedkami z nehnuteľností urobil. Všetky tieto úvahy súdu šli mimo rozsah dokazovania v danej veci a úvahy o BSM, o nadobudnutí ďalších nehnuteľností, o tom, kde a koľko peňazí mal, sú vyslovene špekulatívnymi úvahami súdu nesúvisiacimi s danou vecou. Úplným nezmyslom sa z jeho pohľadu javí, keď súd v snahe odôvodniť, prečo mal či nemal alebo neb. L. I. postupovať inak, ako si to súd sám predstavoval, nesprávne interpretoval a použil jeho vyjadrenie z pojednávania zachytené v zápisnici zo dňa 23.8.2017. Súd v odôvodnení rozsudku tvrdil (v bode 60.), že uviedol, že v BMG prišiel o 5 miliónov Sk - čím teda mal prísť o takmer polovicu sumy získanej z predaja bytoviek (ďalej súd rozvádza svoje úvahy o jeho BSM a pod...). On však nikdy nepovedal, že investoval do BMG a už vôbec nie, že by som tak prišiel o takúto sumu peňazí! To brat žalovanej (ktorý podľa nej nemal s ním blízky vzťah - asi preto vedel o všetkých týchto jeho problémoch, o jeho peniazoch, o investíciách a súkromnom živote, na rozdiel od žalovanej, ktorej sa s ničím nezveroval) investoval svojho času do BMG a prišiel o túto sumu. Je to jednoznačne zachytené aj v zápisnici z 23.8.2017 - keď sa totiž s neb. L.. I. bavili o tom, čo s požadovanými peniazmi urobí, tak vyjadril údiv nad tým, že chce znovu vložiť peniaze do fondov, keď už mal on z minulosti takúto skúsenosť, že prišiel o v tej dobe značné peniaze (na čo on vysvetlil, že to, čo hodlal spraviť s jeho poskytnutou sumou, fungovalo na inom princípe ako niekdajšie pyramídy typu BMG a pod.). Súd neustále zdôrazňoval v odôvodnení rozsudku ním nachádzané nezrovnalosti v jeho tvrdeniach, neunesenie dôkazného bremena a to, že jeho tvrdenia a konštrukcie sa mu javia byť nereálne či neuveriteľné. Bez povšimnutia však ponechal fakt, že žalovaná až na poslednom pojednávaní uviedla skutočnosti, ktoré dovtedy žalovaná strana vôbec netvrdila - ani vo vyjadrení k žalobe, ani na pojednávaniach, ani v iných písomných vyjadreniach. Nie je zrejmé, čo bránilo jej alebo jej právny zástupcom tvrdiť tieto skutočnosti skôr, napr. po podaní

žaloby alebo v odvolaní proti prvotnému rozsudku. Napriek tomu sa jej verzia prezentovaná súdu prvýkrát až po cca 3 rokoch od podania žaloby zjavne zdala pravdepodobnejšia ako jeho konzistentné opakovanie skutkových okolností. Zastáva názor, že v žalobe na strane 2 jasne a zrozumiteľne popisuje celý priebeh udalostí a to, že prostriedky mal - okrem iných zdrojov (napr. z predaja bytoviek a ďalšie), aj z daru od nebohého L.. I., ktorý preukázateľne obdržal dňa 13.05.2015, teda pred poskytnutím pôžičky. Je mu zrejmé, že je v dôkaznej núdzi, nakoľko netrval na písomnom potvrdení prevzatia obnosu L.. I., ani na uzavretí zmluvy písomnou formou. Avšak na potvrdenie skutkových okolností, najmä reálneho odovzdania prostriedkov, produkovoval iné dôkazy (najmä svedecké výpovede), ktoré však súd jednostranne vyhodnotil ako nepravdepodobné a žalobu zamietol. Z výpovedí svedkov, hoc nepriamo, pritom vyplynulo, že došlo k odovzdaniu prostriedkov v sume 230.000,- eur L.. I.. P. T. vypovedal, že v júni 2015 vykonával pre odvolateľa v rodinnom dome práce a pamätal si, že prišiel za ním muž (L.. I.) po peniaze, ako aj to, že sa rozprávali o zúročovaní týchto peňazí, videl odovzdanie a prevzatie peňazí a videl aj to, že si muž sumu (230.000,- eur) prepočítal. Svedok R. zase dosvedčil, že neb. L.. I. mal v rozhodnom období záujem o pôžičku v danej sume, avšak takú sumu svedok R. nemal; tiež vypovedal, že po nejakom čase mu I. povedal, že si peniaze už požičal od žalobcu. Túto skutočnosť mu mal potvrdiť odvolateľ. Zastávam názor, že v konaní preukázal poskytnutie sumy 230.000,- eur neb. L.. I., ich reálne odovzdanie, s tým, že po 2 rokoch sumu vráti zhodnotenú. Žaloval len istinu, bez zhodnotenia. Prostriedky mal, nielen z odmeny za obchod s pozemkami, ale aj iné, čo zdôrazňuje, že nebolo predmetom konania. Odovzdanie peňazí L.. I. potvrdil žalovaný cez svedeckú výpoveď pána T., ktorý síce nevedel, že šlo o L.. I., avšak z opisu osoby a z toho, že šlo o zubára je toto zrejmé (koľkým zubárom by bol schopný a ochotný bez dokladu požičať takúto sumu? Muselo predsa ísť o osobu s ním v dlhoročnom priateľskom vzťahu.) Teda to, čo tvrdil v žalobe a v ostatných vyjadreniach, ako aj na pojednávaniach, je v súlade so skutočnosťami vyplývajúcimi so svedeckých výpovedí. Z jeho pohľadu sa javí nepreukázané žalovanou, resp. nevyvrátené to, prečo mu žalovaná sama vrátila časť pôžičky a to časť vkladom na účet v banke s popisom „vrátenie pôžičky“ a časť v hotovosti, ktorú si obratom na účet vložil. Iný dôvod, ako ten, že v tom čase ešte hodlala celý dlh po svojom bratovi splatiť, žalovaná nemala. Súd pritom uveril jej tvrdeniu, že tak urobila len preto, aby mala od neho už pokoj. Pri takej sume by pritom tento úkon žiadna príčetná osoba neurobila. Žalovaná potom v obrane začala tvrdiť, že šlo o prostriedky za pozemky v Dunajskej Lužnej - čo nie je pravda a uvedené už opakovane vysvetlil. Okrem toho predsa sám aktívne súdu preukázal, že odmenu za pozemky v celom rozsahu obdržal darom v sume 275.000,- eur, čo ako tvrdí, tak aj preukázal. Ak by pritom časť vrátenej sumy mala byť vrátená titulom odmeny za pozemky, nebol by dôvod na to, aby žalovaná v banke uviedla, že šlo o „vrátenie pôžičky“. Napriek tomuto - súd uveril tvrdeniu žalovanej. Tu len dodal (tvrdil to aj na pojednávaní a vyplýva to zo zápisnice), že pôvodne žalovanú vyzval na vrátenie len časti sumy, lebo bol presvedčený o tom, že dedič budú všetky sestry. Bol pritom v tom, že sestry má len 3, nie 4, avšak hovoril o nich málo, nemali blízky vzťah a zjavne ich nevnímal pozitívne. Žalovaná pritom ani nevedela, že len v jej prospech bol zriadený jej bratom závet a teda že dedič bude len ona (čo podľa odvolateľa tiež svedčí tomu, že si nejako blízki neboli; L.. I. však nemal iných dedičov, nikdy nebol ženatý, nemal potomkov a teda majetok niekomu z rodiny nechať chcel/ musel). Žalovaná sa tiež o svojich sestrách vyjadrovala hanlivo a v podstate akoby sa ich bála. Jej vyjadrenia na ich adresu už prezentoval na pojednávaniach. Keď však vyšlo najavo, že je žalovaná jedinou dedičkou, tak bol dokonca rád, lebo ďalej mohol jednať len s 1 osobou a nie so všetkými sestrami L.. I.. To, že si pohľadávku neuplatnil v dedičskom konaní po ňom, bola zjavne chyba, mal to urobiť. Avšak mal za to, aj podľa vyjadrení a správania žalovanej, že po dedičskom konaní nebude z jej strany s vyplatením problém, že dlh uhradí tak, ako to sľúbila. A napokon nie je v rozpore so zákonom domáhať sa zaplatenia dlhu aj touto formou, ako to urobil. Je teda presvedčený, že všetky ním tvrdené skutočnosti riadne preukázal - poskytnutie sumy 230.000,- eur na dobu 2 rokov, odovzdanie peňazí L.. I., vrátenie časti dlhu v sume 110.000,- eur - a teda vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku uniesol dôkazné bremeno.

33. K odvolaniu žalobcu podala vyjadrenie žalovaná, ktorá navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a priznal jej náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vo vyjadrení okrem iného žalovaná k námietke žalobcu uviedla o tom, že súd prvej inštancie nesprávne viedol dokazovanie, ak zisťoval, či žalobca disponoval v čase údajného poskytnutia pôžičky tak značnou finančnou sumou, uvádza nasledovné. Žalobca v konaní nepredložil žiaden listinný dôkaz, ktorý by preukazoval reálne poskytnutie ním tvrdenej pôžičky, t.j. žalobca nedisponoval ani písomnou zmluvou o pôžičke a ani písomným potvrdením od L.. I. o prevzatí peňazí. Naopak, sám žalobca zaslal žalovanej list - Pokus o zmier zo dňa 11.04.2017, v ktorom liste žalobca jednoznačne na str. 2 druhý ods. uviedol, že nebohý brat žalovanej žalobcovi dlhoval peniaze za odpredaj pozemkov v Dunajskej Lužnej. T.j.

sám žalobca zmenil titul dlhu. Z uvedeného dôvodu, keďže žalovaná nebola účastníkom žalobcom tvrdeného zmluvného vzťahu, pričom predtým jej žalobca uvádzal iné skutkové okolnosti, na základe ktorých sa domáhal úhrady dlhu, je logické, že od žalobcu požadovala, aby jej, ako aj v rámci súdneho konania, reálne poskytnutie pôžičky preukázal inými dôkaznými prostriedkami, tak, aby o poskytnutí pôžičky zomrelému L. I. nebolo žiadnych pochyb. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení neoznačil a nepredložil v konaní jediný dôkaz, až na svedecké výpovede ním označených svedkov, z ktorých jedna osoba p. R. pri údajnom poskytnutí pôžičky ani nebola, a druhá osoba jednak nepoznala L.. I., navyše sa jednalo o zamestnanca žalobcu, ktorý by v danom čase mohol žalobcovi dosvedčiť prakticky čokoľvek. Aj keď dôkazné bremeno v konaní spočívalo na žalobcovi, žalovaná vo svojej obrane nebola pasívna a navrhovala súdu vykonanie takých dôkazov, na základe ktorých by bolo možné zistiť, či žalobca vôbec disponoval v čase údajného odovzdania peňazí tak značnou finančnou hotovosťou. Je pravda, že žalobca v žalobe uvádzal, že finančné prostriedky, ktoré mal L.. I. odovzdať ako pôžičku pochádzali z odmeny za odpredaj pozemkov v Dunajskej Lužnej. V tomto smere však žalobca nepreukázal, žeby tieto finančné prostriedky vybral z účtu na ktorý mu boli poslané, a žeby by ich následne odovzdal L.. I.. Následne však žalobca na pojednávaní konanom dňa 23.08.2017 označil za zdroj údajnej pôžičky, kúpne ceny vo výške 15.000.000,- Sk a vo výške 16.000.000,- Sk za predaj nehnuteľností v kat. úz. F., v roku 1995 (viď. strana 4 a 7 zápisnice z pojednávania zo dňa 23.08.2017), ktorá skutočnosť, sa však vykonaným dokazovaním nepotvrdila. Len pre úplnosť žalovaná poukázala na to, že žalobca sa mimo iného na uvedenom pojednávaní vyjadril, že sumu 16.000.000,- Sk nedržal doma a niektoré aj použil (str. 7 zápisnice z pojednávania zo dňa 23.08.2017), čo je v rozpore s neskoršími tvrdeniami žalobcu o tom, že peniaze mal doma v trezore. Keď sa vykonaným dokazovaním nepotvrdili skutočnosti uvádzané žalobcom na pojednávaní dňa 23.08.2017, žalobca na pojednávaní konanom dňa 08.01.2020 uviedol, že zdrojom týchto peňazí mala byť kúpna cena vo výške 11.700.000,- Kčs za predaj nehnuteľností na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 17.12.1992, ktorá kúpna cena mu mala byť vyplatená na účet, no žalobca nepreukázal, žeby v rozhodnom období za účelom poskytnutia pôžičky vybral z účtu nejaké peniaze. Napokon sa žalobca opätovne vrátil k svojmu prvotnému tvrdeniu, že zdrojom tejto pôžičky boli finančné prostriedky vo výške 275.000,- eur, ktoré mu mal L.. I. darovať a to prevodom na jeho účet. Nakoľko finančný dar L.. I. mal podľa tvrdenia žalobcu poukázať žalobcovi na jeho účet vedený v A. a.s. je zrejmé, že nič nebráni žalobcovi preukázať, že v období od 13.05.2015 do júna 2015 vybral z tohto účtu finančnú hotovosť vo výške 230.000,- eur, nakoľko žalovaná túto skutočnosť jednoznačne v súdnom konaní popierala. Žalovaná má za to, že súd prvej inštancie v konaní postupoval správne keď sa v rámci dokazovania zamerail aj na otázku, či žalobca v čase údajného poskytnutia pôžičky disponoval tak značnou finančnou hotovosťou, alebo nie. Žalobca vo svojom odvolaní namieta, že žalovaná mala počas súdneho konania meniť a dopĺňať svoje tvrdenia. V čom táto nekonzistentnosť tvrdení žalovanej mala spočívať však žalobca už neprezradil. Iba tvrdí, že jeho skutkové tvrdenia boli od počiatku konzistentné. Uvedené sa však nezakladá na pravde. Rozpory v tvrdeniach žalobcu žalovaná bližšie uviedla už v bode II. tohto vyjadrenia, a preto ich už nebude opakovať. K tvrdeniu žalobcu, že poskytnutie peňažnej pôžičky preukázal svedeckými výpoveďami žalovaná uvádza nasledovné. Svedok T. R., ktorý podľa jeho vlastných tvrdení je „dlhodobo v kamarátskom vzťahu so žalobcom,“ nebol osobne prítomný pri údajnom odovzdávaní peňazí L.. I., a jeho výpoveď je iba o sprostredkovaných informáciách, kedy tento svedok svojimi zmyslami nič priamo nevnímal, a preto je jeho svedecká výpoveď irelevantná. Jediným, i to neurčitým, dôkazom má byť výpoveď svedka p. T., ktorý môže v zásade potvrdiť žalobcovi čokoľvek, nakoľko neb. I. sa už nemôže voči takémuto tvrdeniu brániť. Požičanie peňazí neb. T. však svedok T. T. v žiadnom prípade nepotvrdil, nakoľko z jeho výpovede vyplynulo jedine to, že bol svedkom toho ako žalobca odovzdáva jemu bližšie neznámu čiastku peňazí a to jemu bližšie neznámej osobe. Skutočnosť, že svedkovi mal žalobca údajne uviesť, že ide o stomatológa, predsa nemôže viesť k záveru, že išlo práve o L.. I.. Navyše žiadny iný dôkaz tvrdenie žalobcu, či svedka T., nepotvrdzuje. Žalovaná má za to, že žalobca v konaní nepreukázal náležite, že porúčiteľovi L.. I. bola zo strany žalobcu skutočne požičaná suma 230.000,- eur, a teda neuniesol dôkazné bremeno. K tvrdeniam žalobcu, že žalovaná sama vrátila časť pôžičky a to časť vkladom na účet žalobcu v banke s popisom „vrátenie pôžičky“ a časť v hotovosti, žalovaná uvádza nasledovné. Žalovaná od počiatku tvrdila a tvrdí, že sumu 90.000,- eur previedla na účet žalobcu prevodom zo dňa 23.02.2017 a sumu 20.000,- eur odovzdala žalobcovi v hotovosti v presvedčení, že žalobcovi hradí peniaze za odpredaj pozemkov. Do informácie pre príjemcu žalovaná uviedla „vrátenie pôžičky“ na žiadosť žalobcu. To, že v čase vkladu sumy 90.000,- eur na účet žalobcu a úhrady sumy 20.000,- eur v hotovosti žalovaná nemala vedomosť, že by sa malo jednať o vrátenie pôžičky, preukazujú samotné tvrdenia žalobcu v jeho odvolaní zo dňa 09.12.2020, ktorými sa snažil zdôvodniť nekonzistentnosť svojich tvrdení, a kedy na str. 1 svojho odvolania zo dňa 09.12.2020 uviedol, že „Je pravdou, že v predžalobnej výzve (poz. autora ide o list zo dňa 11.4.2017) poukazujem

na peniaze za odpredaj pozemkov, avšak ja som v tom čase nepredvídal, že vec skončí na súde a necítil som potrebu žalovanej bližšie popisovať skutkové okolnosti a dôvody prevodu peňazí. “ T.j. z vyššie uvedeného je zrejmé, že sám žalobca potvrdil, že v čase písania listu zo dňa 11.4.2017 žalovanej ešte netvrdil, že dlh by mal pochádzať z pôžičky. V tomto smere žalovaná z procesnej istoty poukázala aj na to, že aj s L.. I. sa žalobca dohodol, že jeho odmenu za odpredaj pozemkov v Dunajskej Lužnej mu L.. I. uhradí darovaním na základe darovacej zmluvy, t.j. simulovaným právnym úkonom. Darovacou zmluvou darca niečo bezplatne prenecháva. Naproti tomu žalobca sám uvádza, že L.. I. mu darovacou zmluvou uhradil dlh za služby spojené s odpredajom pozemkov v Dunajskej Lužnej. Je teda zrejmé, že reálne nešlo o darovanie, ale o úhradu odmeny za žalobcom poskytnuté činnosti. Nie je teda prekvapujúce, že žalobca obdobným spôsobom postupoval aj vo vzťahu k žalovanej, kedy táto na jeho žiadosť uviedla do poznámky pre príjemcu „vrátenie pôžičky.“

34. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý zotrval na dôvodoch svojho odvolania. Poukázal na svoj blízky vzťah k právnemu predchodcovi žalovanej s tým, že ona nemala ani len tušenia o jeho majetkových pomeroch a jeho zvykoch. nikdy jej o tom nehovoril na rozdiel od neho pokiaľ ide o spochybňované svedecké výpovede, žalovaná opätovne tvrdí to isté, k čomu sa už žalobca viackrát vyjadril. Aj nepriamy dôkaz je predsa dôkazom. Iného zubára z F. ako bol nebohý L.. I. za blízkeho kamaráta nemal, v tom čase vo F. ani iný zubár nebol, a teda zo svedeckej výpovede T. T., ktorý mimochodom nebohého pomerne výstižne popísal (vzhľad), je zrejmé, že peniaze odovzdával práve jemu. To, či boli peniaze v sáčkoch alebo v taške alebo neboli zabalené, nie je až tak podstatné a on si také podrobnosti vzhľadom na značný časový odstup nepamätá. Faktom však je, že svedok potvrdil, že videl, ako som peniaze prepočítal a odovzdal ich osobe, ktorú popísal a o ktorej vypovedal, že bola zubárom a ktorou nemohol byť vzhľadom na okolnosti nik iný ako nebohý brat žalovanej. Naopak rozpory vo svojich výpovediach vysvetlil, len žalovaná si vysvetlenia opakovane vykladá po svojom. V konaní tvrdil, že mal príjmy, napr. okrem iného aj z predaja nehnuteľností, s ktorými ďalej rôzne disponoval a zhodnocoval a majetkové pomery a skúmanie toho, koľko majetku a peňazí mal, kde a ako k nim prišiel, neboli predmetom tohto konania. Opätovne vo vzťahu k prevodom nehnuteľností - skrátka si nemohol vybaviť úplne presne roky a detaily, veď ide o udalosti spreď vyše štvrtstoročia. Tvrdil a tvrdí, že peniaze nebohému L.. I. odovzdal v júni 2015 v hotovosti s tým, že ich zhodnotí a po 2 rokoch ich vráti aj so zhodnotením; nikdy netvrdil, že nebohý nevyplatil odmenu či podiel z predaja pozemkov v Dunajskej Lužnej a sám do spisu doložil darovaciu zmluvu zo dňa 28.05.2015 a doklad svedčiaci o tom, že k prevodu tejto sumy došlo dňa 13.05.2015. Dovolím si teraz poukázať na zvláštnosť a nezrovnalosť vo vyjadrení žalovanej: keďže na poslednom pojednávaní povedala, že jej mal oznámiť, že jej brat dlhuje 80.000,- eur, nie je mu zrejmé, prečo sama vrátila v banke 90.000,- eur a v hotovosti ešte 20.000,- eur. On ju nevydieral, len jej oznámil fakty, s ktorými sa žalovaná javila byť spočiatku oboznámená, avšak neskôr sa začala správať tak, ako sa správala. Pokiaľ bola presvedčená o tom, že jej nárok je celý vymyslený, ako to prezentuje v tomto súdnom konaní, tak nevidí dôvod, prečo mu žalovaná (učiteľka a dôchodkyňa) zaplatila 110.000,- eur a nežiadala ich vrátenie, prečo s ním riešila dedičské konanie po bratovi a pod. Má za to, že vo svojich vyjadreniach aj v odvolaní som už všetko podrobne vysvetlil. Preukázal svedeckými výpovedami reálne odovzdanie peňazí L.. I.. Preukázal vrátenie časti prostriedkov žalovanou späť. Preukázal, že si s nebohým boli blízki a robili sme spolu aktivity, napr. v Dunajskej Lužnej. Je presvedčený o tom, že nie je povinný preukazovať svoje majetkové pomery v 90-tych rokoch, ani preukazovať to, čo som mal, koľko a kde mal v čase, keď odovzdal hotovosť nebohému bratovi žalovanej. Nie je podnikateľ, ani verejný funkcionár, aby som musel tvrdiť a preukazovať svoje majetky a zdroje.

35. K tomuto vyjadreniu sa vyjadrila žalovaná, ktorá zotrvala na svojich vyjadreniach s tým, že niekoľko krát uviedla, že jej vyjadrenia boli počas celého konania konzistentné na rozdiel od žalobcu, ktorý si viac krát sám odporoval, menil skutkové okolnosti podľa toho čo mu v danej situácii viac vyhovovalo. Ďalej žalobca v texte svojho vyjadrenia opätovne uvádza nepravdy, keď tvrdí, že nikdy netvrdil, že mu nebohý nevyplatil odmenu, či podiel z pozemkov v Dunajskej Lužnej. Ako žalovaná uviedla, až v žalobe žalobca začal tvrdiť, že dlh, ktorý údajne nebohý brat žalovanej žalobcovi dlžil mal pochádzať z pôžičky. Do tohto času žalobca žalovanej uvádzal, že dlh mal pozostávať z nevyplatennej odmeny za odpredaj pozemkov v Dunajskej Lužnej. Uvedené preukazuje jednak list žalobcu zo dňa 11.4.2017 a jednak samotné vyjadrenie žalobcu v jeho odvolaní zo dňa 9.12.2020, kedy uviedol, že „Je pravdou, že v predžalobnej výzve (poz. autora ide o list zo dňa 11.4.2017) poukazujem na peniaze za odpredaj pozemkov, avšak ja som v tom čase nepredvídal, že vec skončí na súde a necítil som potrebu žalovanej bližšie popisovať skutkové okolnosti a dôvody prevodu peňazí.“ Ďalej žalovaná uviedla, že žalobca sa od počiatku, ako

pred ňou, tak aj v tomto konaní, prezentoval ako osoba znalá, ktorá má prax v zhodnocovaní majetku, preto je nepochopiteľné, že takáto osoba nevyvinula pri údajnom poskytovaní pôžičky dostatočnú obozretnosť na to, aby v prípade sporu vedela túto svoju údajnú pohľadávku preukázať. Tvrdenie, že žalobca a nebohý L.. I. mali medzi sebou stopercentnú dôveru neobstojí. Nakoľko k poskytnutiu pôžičky malo dôjsť osobe, ktoré je už po smrti, je potrebné, aby žalobca svoju pohľadávku preukázal bez akýchkoľvek pochybností, a to predovšetkým za stavu, kedy žalovanej ako pozostalej prvotne tvrdil úplne odlišné skutočnosti ohľadom titulu dlhu. Čo sa týka skutočnosti, že žalovaná žalobcovi vyplatila sumu 110.000,- eur, žalovaná uviedla aj na pojednávaní, že žalobca dlh prvýkrát začal spomínať už nad telom nebohého (čo potvrdil i samotný žalobca), následne bol neodbytný, neskôr výšku dlhu začal pod rôznymi zámienkami zvyšovať, a keďže sa žalovaná snažila žalobcu už zbaviť, tak súhlasila s tým, že mu vyplatí vtedy žalobcom tvrdení dlh vo výške 80.000,- eur a o 30.000,- eur viac. Žalobca sa však o 2 týždne ozval opätovne s tým, že žiadal zaplatiť ďalší 120.000,- eur, čo už však žalovaná odmietla. Žalobkyňa uvádza, že v tom čase mala 75 rokov, žila a žije sama, bola po smrti brata, žalobca za ňou neustále chodil, tváril sa ako priateľ znalý vecí, pričom žalovaná vedela, že žalobca pre jej nebohého brata vybavoval odpredaj pozemkov v Dunajskej Lužnej, preto zo začiatku si myslela, že pohľadávka žalobcu bola oprávnená, avšak následné konanie žalobcu, kedy tento neustále svoje požiadavky zvyšoval, a rovnako tak zvyšoval aj nátlak na žalovanú, aby mu peniaze čím skôr vyplatila, ju dovedli k presvedčeniu, že žalobca sa snaží na jej úkor bezdôvodne obohatiť. Potom, čo žalovaná žalobcovi odmietla už dať ďalšie peniaze, žalovaný jej povedal, že ju dá na súd, že je silný súper, že súd vyhrá. Následne ako vyplynulo z uznesenia Krajského súdu v Prešove sp.zn. 20Co/16/2018 zo dňa 31.05.2019 žalobca podal v jeden deň 3 žaloby, a to na podateľni Okresného súdu Poprad o 10:00 hod. a o 10:15 hod., tieto dve žaloby boli pridelené na prejednanie sudcovi JUDr. Zelenému a tretiu žalobu žalobca podal o 14:20 hod., a táto bola pridelená sudkyňi JUDr. Marečkovej, pričom následne žalobca prvé dve žaloby, ktoré boli pridelené JUDr. Zelenému, zobral späť, a týmto spôsobom si žalobca vlastne vybral sudkyňu, ktorá skutočne rozsudkom sp.zn. 17C/25/2017 zo dňa 23.08.2017 rozhodla v jeho prospech. Žalovaná má za to, že celkové konanie žalobcu ako pred začatím konania, tak pri podávaní žaloby, ako aj počas konania, kedy žalobca neustále menil svoje tvrdenia, indikujú, že pohľadávka žalobcu nie je dôvodná, a žalobca sa iba snaží vyťažiť z toho, že nebohý L.. I. už jeho tvrdenie o údajnej pôžičke nedokáže poprieť, a takýmto nekalým spôsobom sa snaží od žalovanej ako pozostalej vymámiť ďalšie finančné prostriedky.

36. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v ustanovení § 379 a nasl. CSP a zistil, že rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby a súvisiacom výroku o náhrade trov konania je vecne správny.

37. Dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci (§ 132 O.s.p.). Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 14.9.2011, sp.zn. 3Cdo 204/2009).

38. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola alebo nemohla byť preukázaná a keď teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdenia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorí z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 24. júna 2010, sp.zn. 5Obo/52/2010).

39. Za skutkové zistenia, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, je potrebné rozumieť výsledok hodnotenia dôkazov súdom, ktorý nezodpovedá postupu vyplývajúcejmu z ust. § 132 O.s.p. (§ 191 ods. 1 CSP), pretože súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov nevyplývajú ani inak v konaní nevyšli najavo, pretože súd opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli za konania najavo, alebo pretože v hodnotení dôkazov, popr. poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska

závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti, je logický rozpor alebo ak hodnotenie dôkazov odporuje ust. § 133 až 135 O.s.p. (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky vo veci 21Cdo/65/2000).

40. Odvolací súd vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov (§ 132 O.s.p., resp. § 191 ods. 1CSP) poukazuje na to, že hodnotenie dôkazov môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Základom hodnotiaceho postupu sudcu by okrem ľudských a odborných skúseností mali byť pravidlá logického myslenia, ktoré tradičná logika formuluje do základných logických zásad. Ide o zásadu totožnosti, ktorá vyžaduje, aby sa v určitej úvahe zachovával rovnaký význam použitých výrazov, zásadu vylúčeného sporu, ktorá vyžaduje, že v tom istom čase a za tých istých podmienok nemôže zároveň platiť nejaké tvrdenie a jeho protiklad, zásadu vylúčenia tretieho, podľa ktorej z dvoch protikladných tvrdení musí byť jedno pravdivé, a zásadu dostatočného dôvodu, ktorá vyžaduje, aby každé pravdivé tvrdenie bolo dostatočne odôvodnené (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6MCdo/1/2010).

41. Okruh rozhodujúcich skutočností, ktorých sa týkajú povinnosti tvrdenia a označenia dôkazov na preukázanie tvrdení, je daný hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán sporu. Táto norma zásadne určuje tak rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré museli byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Tak napríklad v konaní o zaplatenie dlhu z určitej zmluvy má žalobca (veriteľ) povinnosť bremeno tvrdenia o tom, že so žalovaným (dlžníkom) uzavrel zmluvu, že na jej základe poskytol žalovanému určité plnenie a že žalovaný za toto plnenie neposkytol riadne a včas dohodnutú náhradu (odplatu). Na povinnosť tvrdenia nadväzuje povinnosť označiť dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti, žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno preukázať uzavretie zmluvy a poskytnutie plnenia podľa nej. Pokiaľ sú tieto skutočnosti preukázané, žalobca uniesol tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazu.

42. Žalobca teda neunesol tzv. dôkazné bremeno, ktoré možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania. V rámci dokazovania platí zásada, že každá strana sporu musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia, t.j. kto tvrdí, dokazuje.

43. Strana sporu teda musí preukázať to, čo tvrdí, pretože len potom môže súd zobrať jej tvrdenie za základ svojho rozhodnutia. Podľa judikatúry dôsledkom nesplnenia povinnosti tvrdiť všetky pre rozhodnutie významné skutočnosti (povinnosť tvrdenia) a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť) je vynesenie nepriaznivého rozsudku pre stranu, ktorá ich nesplnila. Súd sám nie je povinný po významných skutočnostiach pátrať.

44. Skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie vyznelo v neprospech žalovaného nemá automaticky za následok, že je nesprávne. K námietkam žalovaného uvedenými v odvolaní odvolací súd dodáva, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v bodoch 57, 58, 60, 61 a 90 napadnutého rozsudku vo vzťahu k neuneseniu dôkazného bremena.

Nezvládnutie procesnej povinnosti nevyhnutnej pre úspech vlastnej žaloby so zreteľom na zásadu kontradiktórnosti nemožno hodnotiť ako prekvapivý postup okresného súdu ani ako prekvapivý verdikt. Mimoriadne významným v prejednávanej veci so zreteľom na osobitné skutkové okolnosti hlavne na to, že označený dlžník zomrel (žalovaná je jeho právna nástupkyňa) a žalobca nedisponuje dokladmi preukazujúcimi, ani inými dôkazmi, aspoň minimálnou mierou spravdepobňujúcu verziu, ktorú v žalobe ponúkol. Pokiaľ žalobca menil svoje tvrdenia uvedené v žalobe v priebehu konania, tak sám relativizoval pravdivosť týchto tvrdení a nemôže legitímne očakávať zo strany súdu, že akceptuje jeho významne nepravdepodobné tvrdenia.

Žalobca tak bez akýchkoľvek pochybností nepreukázal faktické odovzdanie peňazí tým, že menil aj tvrdenia o ich pôvode a tým významne znepravdepodobnil svoj nárok.

Existujúce pochybnosti bolo nevyhnutné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že v takomto prípade musia byť preukázané najmä

1. existencia peňazí

2. výška sumy a

3. reálny kontrakt - odovzdanie

a to bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti.

To, že osoba označená ako dlžník bola stomatológom, bez ďalšieho nepostačuje na identifikáciu osoby, že sa jednalo práve o L.. I.. Totižto žiadnym z dôkazov táto osoba nebola stotožnená priamo svedkom T., napr. prostredníctvom fotografií nebohého.

Bezpečným preukázaním nemôže byť len svedecká výpoveď svedka (T.) - v tom čase pracujúceho pre žalobcu o tom, že jemu neznámej osobe mal žalobca odovzdať žalovanú sumu peňazí, ktorú mal prepočítať žalobca a osoba, ktorá peniaze mala prevziať bol zubár. To isté platí aj o svedkovi R., ktorý je v dlhodobom priateľskom vzťahu so žalobcom a tomuto sa mal nebohý R.. I. zveriť, že peniaze mu požičal žalobca a to v žalovanej sume.

Je notoriou, že v prípade ako je prejednávaná vec práve je potrebné pre nastolenie spravodlivej rovnováhy, aby sa objasnili všetky významné okolnosti aspoň spravdepodobňujúce tvrdenie žalobcu, ale aj žalovaného a nebolo tomu inak ani v tejto veci. Práve pre absenciu písomnej zmluvy a úmrtie osoby označenej ako dlžník bolo nevyhnutným pre spravodlivé rozhodnutie zistiť pravdepodobnosť existencie peňazí a zároveň jednak ich pôvod, ako aj osud po údajnom poskytnutí. Žalobcovi sa v priebehu konania toto zjavne nepodarilo.

Podstatným v danej veci je tiež absencia motívu, prečo by si mal R. I. požičiavať žalovanú sumu, ak mesiac pred tým sám žalobcovi vyplatil (zjavne obchádzaním skutočného dôvodu „darovacou zmluvou“) vyššiu sumu, než akú si mal požičať a navyše podľa samotného žalobcu R. I. zjavne sám disponoval násobkom hotovosti„v dome sa nachádza hotovosť 400.000,- eur. Povedal som jej, či vie, kde je trezor. Ona to nevedela a ukázal som jej to. Ona to otvorila a vysypala sa obrovská suma peňazí. Neskôr som to ľutoval, mal som trvať, aby mi vyplatila moju fin. hotovosť. Ja poukazujem na to, že ja som sa nezachoval tak, že by som sám išiel do domu a zobral si fin. hotovosť nebohého, o ktorej som ja vedel, a žalovaná o nej nevedela. Ďalej som jej ukázal miesto, kde som vedel, že má fin. hotovosť. Ona odtiaľ vybrala 2 buksle peňazí. Keďže som začal tušiť jej chamtivosť a nenažratosť, o ďalších úkrytoch som jej nepovedal, kde je cca 300.000,- eur. Následne dala zaviesť kamerový systém do domu. Následne od úmrtia nebohého, jeho rodina drancuje dom. Zbytočne, bezo mňa tie peniaze nenájde.“ (výsluch žalobcu na pojednávaní dňa 23.08.2017 č.l. 49 spisu).

V prejednávanej veci vzhľadom na okolnosti danej veci je evidentné, že žalobca, tak ako je uvedené vyššie, nedokázal ani len spravdepodobniť pôvod a motív pôžičky peňazí pred údajným poskytnutím a ani osud tejto pôžičky.

Odvolačiemu súdu nedá neuviesť na margo pravdivosti uvádzaných okolností zo strany žalobcu samotné jeho tvrdenie na pojednávaní zo dňa 09.03.2020 (č.l. 192 spisu), kde žalobca uviedol „keď sa upokojila, tak nechcel som zneužívať situáciu, ale zároveň som mal obavu, aby mi nevytkla, že som to nepovedal hneď, že mi jej brat nebohý dlhuje 320.000,- eur, teda keďže sú 4 súrodenci, 4 sestry, tak každá mi dlhuje po 80.000,- eur.“

V odvolaní je zrejmé, že odvolateľ už relativizuje, že sestry má len 3 a nie 4. Z uvedeného je teda zrejmé, že pokiaľ na uvedenom pojednávaní sa vyjadril o 4 sestrách a o sume 80.000,- eur, tak spolu táto suma činí 320.000,- eur. Zároveň je nepochybným, že vo vzťahu k právnenému predchodcovi žalovanej žalobca tvrdil, že mu dlhoval 230.000,- eur.

Súdne konanie je pojmovo späté s dokazovaním minulých udalostí a dejov. Dokazovať pritom zároveň „znamená presvedčať a dokázať znamená presvedčiť“. Dokazovanie má okrem noetickej podstaty pre právne rozhodovanie aj funkciu ďalšiu, funkciu presvedčania: „V pragmatickom pohľade nejde o to, aby argumenty boli objektívne platné, ale hlavne o to, aby účastníci rozhovoru nadobudli presvedčenie o váhe argumentov.“

Dokazovanie má teda viacero stránok. Má svoju stránku noetickú a stránku argumentačnú (a s ňou úzko späté stránky eristickú i rétorickú).

Z pohľadu noetického je základnou otázkou vzťahu dokazovania a pravdivosti poznateľnosť (miera poznateľnosti) minulých dejov a udalostí, inými slovami: otázka, či vôbec sme alebo nie sme schopní tieto deje a udalosti spoznávať v tej ich úplnosti, ktorá by oprávňovala pravdivostné hodnotenie výsledkov tohto poznania.

Hoci sú v uvedenej právnej vete atribúty hodnotenia dôkazov vymenované vedľa seba, v skutočnosti svojím zmyslom smerujú k jedinému cieľu. Týmto cieľom je overenie pravdivosti určitej tézy. Vierohodnosť (napr. svedka, listiny) je faktorom zvyšujúcim mieru pravdepodobnosti overovanej tézy induktívnym úsudkom (ak ide o vierohodnú osobu, možno predpokladať, že aj jej svedectvo v danej veci je pravdivé, rovnako ako keď ide o verejnú listinu, spojenú nielen s verejnou autoritou, ale aj s určitou mierou overovania osvedčovaných skutočností, možno obdobne predpokladať, že jej obsah je pravdivý). Závažnosť potom znamená objasnenie skutočnosti, či dôkaz bezprostredne vypovedá o dokazovanej téze alebo či z neho možno na túto tézu iba sprostredkovane usudzovať (z tohto pohľadu triedime dôkazy na priame a nepriame, pričom priamym priradujeme vyšší vypovedajúci potenciál pravdivosti).

Zákonnosť vykonania dôkazov má byť garantom pravdivosti dokazovanej tézy. Povedané inými slovami, férovým spôsobom vedené dôkazné konanie (v trestnom práve spojené s aplikáciou najmä zásad rovnosti zbraní, prezumpcie neviny, práva na obhajobu, in dubio pro reo) sleduje jednak nachádzanie pravdy v konflikte proti sebe stojacich strán, jednak snahu o minimalizáciu chýb dokazovania, justičných omylov a tým aj minimalizáciu prijímania nespravodlivých rozhodnutí./prof. JUDr. Pavel Holländer, DrSc Dokazovanie, prednáška, 13.12.2016/.

45. Ústavný súd SR sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutia v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. uplatnenie nárokov a obranu proti takémuto uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

46. Samotné súdne konanie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania pri rešpektovaní zásad spravodlivého súdneho konania pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na zrozumiteľnosť, určitosť, jasnosť a súlad jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k jeho výroku. Logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania za rešpektovania zásad (princípov spravodlivého súdneho konania), najmä zabezpečenia spravodlivej úpravy pomerov medzi stranami sporu je pre neunesenie dôkazného bremena a výraznú mieru pochybností o existencii tvrdených skutočností, neúspech žaloby.

47. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol; jeho rozhodnutie nemožno považovať za nepresvedčivé, resp. ústavne nekomfortné.

48. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Pre neunesenie dôkazného bremena odvolací súd rozhodol postupom podľa § 387 ods. 1,2 CSP so stotožnením sa s dôvodmi prvoinštančného rozsudku a rozsudok ako vecne správny potvrdil.

49. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola úspešná žalovaná a tomu zodpovedá aj výrok o náhrade trov konania.

50. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).